

Palæstra Christiana. Pars I. Cap. IX. 699

His fomentis tentationes gaudent, hi crescunt. Ita cul-
leus nucum refertur colligitur.

Nuces relinquere Latinis est, imagunculas, crepundia, pupas, ineptias, nugas, fabulas amouere, tractare scia. Ita Petrus:

— Et nucibus facimus quacumque relictis.

Apud Romanos veteres sponfus cum domum dixisset sponfam: nucem sparsit, ut eo ritu sese iam emancipatum, pueritiam & puerilitatem finitam testaretur. Perinde si diceret: Reliqui nucem. Nucem repetere; ad nucem redire, aut à nucibus nunquam recedere, est apinas, puerilia, affanias sepe tractare. Atque hoc est, quod crebrius instillat Paulus: *Cum essem paruulus, loquebar ut paruulus, sapiebam ut paruulus, cogitabam ut paruulus.*

1. Cor. 13. Et 11. Ibid. 14. 20.

Quando autem factus sum vir, euacuaui qua erant paruuli. Fratres nolite pueri effici sensibus. Pueri plures faciunt nucem deauratam, quam ceterum aureos. Nimis quam puerile est, cultum vnicum attendere, & manipulum totum negligere; sefertiolos aliquot lucrari, & mille cornatos perdere. Hoc mundi vanitas & vanitatum maxima vanitas est. Hæc nostra est infantia, hæc insipiens pueritia: Res temporis solertissime curamus, quod æternitatis est, oscitanter transimus; ludicra & vana impiger timè tractamus, animi salutem inter postremas ferè curas habemus. Expendendos nummulos est paucos, decies verlamus manu, in omnem vitam pœnitenda & nocitura ore liberrimo profundimus, nec damnus æstimamus. Terræ punctum inter nos ferro & igni diuidimus, cheu neglecto celo. Infantia miserabilis, deploranda pueritia. Hæc nostræ tentationes sunt, nec eas esse credimus; muscas venamur & aptos dimittimus. Ita raro aut admodum serò recedimus à nucibus. Nucem ô pueri, nucem à feris, à diuinis, à caelestibus, ab æternis vos auocant. Exuamus, obsecro, hanc pueritiam; viriliter agamus, & æterna fluxis nunquam non præferamus. Confortemur & animosè resistamus hosti. Circa laborem non constar hæc pugna, non venit palma, non obtinetur victoria. Comesse qui vult nucleum, frangit nucem. Qui querit honorem, ne fugiat laborem; qui seletatur voluptatem, impendat prius sudorem. Nux culleolis tegitur amaris & duro putamine, recens nucleus sua tunica euolurus pergratus est. Hæc sine mora & labore non sunt. Idem in omnibus scientiis. Vis Poësi & Rhetoricæ studere? Grammaticæ leges prius sunt ediscendæ, Vis Physicæ, Metaphysicæ, Theologicæ nauare operam? Prius in spinosissima Logica sudandum. In virtutis studio initium amarum, progressus facilis, finis iucundus. Tentatio nucis instar corticem habet durum & acerbum. Sed frange nucem, si vis esse nucleum. Caue, nux ista te robustior sit.

† plantin.

* Amiens: Ambianum * narrat nucibus expugnatum hoc stratagemate Ferdinandus Antellus ortu Cantaber, Prætoris Pompeiopolitani filius, Dorlani præsidio præfe-

ctus valida manu Amblanorum fines oberrabat, si fortè casum vrbis occupandæ reperiret. Quod ut ex voto succederet, conficta fama sparsum, præsidarios S. Pauli in Belgio, quodd stipendia non procederent, tumultuari. Hac scena Belgarum quinque millia euocati Dorlanum aduolant, vbi fortuito cibo recreati de nocte magnis itineribus Ambianum tendunt, & appetente die ad tertium ab vrbe lapidem in ruderibus ac maceris latent. Antellus portis multa iam luce reclusis, quadraginta milites, qui villarico habitu cultuque annonarias sarcinas dorso gestent, subornat. Hic quidem gallinas, ille oua, hic scopas, iste caseolos, alij vitulos, aliqui olera, alias alij rusticanas merces ferebant. Hos intus loricatoros, & breuibus sclopiis ac pugionibus accinctos præmittit, qui diuerso itinere portam, qua in Atrebatem exitur subeunt, & sub fascie anhelantibus similes ad leuandas sarcinas in vrbis aditu subsistunt, donec onustum plaustrum à quatuor militibus rustica veste dissimulatis actum insideret pontem pensilem, ex illis vnus sacciperium nucibus plenum, veluti casu solutum effundit; accurrunt portæ custodes per lasciuiam, & nucibus attentè à rusticis confodiantur, qui, ne pensiles cancelli* fune secto demissi aditum obstruerent, plaustrum opponunt, & explosi sclopeti signo dato vestibulum insident, quo sonitu Antellus cum suis exitus aduolat, & in vibrem irumpit; moenia, turres, compita, & munitiora vrbis loca prædidiis firmat; populus sacris quadagesimæ conacionibus attentus, audito campanæ classico, & discurrentium fremitu, in vicos exit, sed hostium armis territus; in domos refugit. Comes S. Pauli, prouinciæ & vrbis præfectus cum suis euolat, & fuga periculo se subducit. Nemo repertus in tanto discrimine, qui manus moueret; plus omnes in pedibus quam in dextris spei repofuere. Ita Ambianum, vrbis Gallia Belgicæ præstantissima nucibus expugnata Anno 1597. die decima Martij.

* Cataractes, aut Cataractas

Hoc etiamnum diaboli stratagemata est frequentissimum, imò quotidianum, mentem humanam expugnare nucibus. Quid enim honor, amplitudo, dignitas nominis splendor, famæ celebritas: Nucem sunt ista & plerumque castæ. Quid auri laminæ, quid opes & diuitiæ, quid omnes orbis thesauri? Reuerà nucem sunt in orbem alterum à nemine asportandæ. Quid voluptates fluxæ nisi nucem verminosæ? Attendite, Christiani, attendite, diabolus rusticus larvatus, sed iam à quinque millibus annorum miles exercitatus, sacciperium nucibus plenum effundit ut decipiat, ut vibem munitam mentem humanam occupet, & cælum rapiat. Nemo fidat, fraudes sunt. Nemo fidat, imposturæ sunt, quibus incautos fallit. Nucem abscondit sacco, stratagemata mendacio, scelera virtutis velo. Amicitia identidem species, ait Chrysolomus, crudelitatis venenum euaculatur. Hostiles fallaciæ cum notæ sunt, iam pane victæ sunt.

* Chrys. t. 4. in c. 6. ad Rom. ho. 10. mibi p. 90.